

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โทร 0-280-4085 ต่อ 6191

ที่ พว 1113/๑๑๑๑

วันที่ ๔ ธันวาคม 2545

เรื่อง การพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี ผ่าน รองนายกรัฐมนตรี (นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช)

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้มีบัญชาเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2545 มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในลักษณะบูรณาการ โดยจะต้องกำหนดแนวทางดำเนินการทั้งระยะเร่งด่วน และระยะยาว นั้น สำนักงานฯ ใคร่ขอเรียน ดังนี้

1. ความเป็นมา

- 1.1 พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะพื้นที่ทะเลสาบสงขลาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในระบบนิเวศแบบ 3 น้ำ (น้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม) รวมทั้ง มีความหลากหลายทางชีวภาพและเป็นแหล่งประกอบอาชีพที่สำคัญของประชาชนโดยรอบมากกว่า 1.5 ล้านคนนั้น
- 1.2 ในช่วงการพัฒนาที่ผ่านมา มีการใช้ประโยชน์พื้นที่และทรัพยากรต่างๆ ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่เกินศักยภาพ ขาดความสมดุล ส่งผลให้วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตกต่ำมีฐานะยากจน และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งส่งผลกระทบและก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ ได้แก่
 - ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพ
 - การตื้นเขินของทะเลสาบและคูคลองสายต่างๆ
 - ปัญหาคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม และความขัดแย้งการใช้น้ำระหว่างชุมชน

2. การแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

- 2.1 เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2545 นายกรัฐมนตรีได้เป็นประธานในการประชุมหารือร่วมกับผู้แทนภาครัฐและประชาชนในพื้นที่ ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดสงขลา และสั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา พัทลุงและนครศรีธรรมราช จัดทำรายละเอียดโครงการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ส่งให้กระทรวงมหาดไทยนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี และในระยะยาวมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในลักษณะบูรณาการ เพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและธรรมชาติคืนสู่สภาพเดิมให้มากที่สุด

2.2 ต่อมา จังหวัดดังกล่าวข้างต้น ได้จัดส่งโครงการมาให้ สศช. พิจารณาให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

2.3 คณะรัฐมนตรีได้มีมติที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ดังนี้

- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2545 มอบหมายให้ สศช. รับไปรวบรวมข้อมูลและจัดทำแผนแม่บท (Master Plan) ในการแก้ไขปัญหาทะเลสาบสงขลาอย่างเป็นระบบ แล้วจัดทำประชาพิจารณ์ในกลุ่มนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกลุ่มประชาชนในพื้นที่ด้วย (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 1)
- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 อนุมัติตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ กล่าวคือ ให้ สศช. เป็นผู้รับผิดชอบในการศึกษาปัญหาและวางแผนพัฒนาในระยะยาว โดยให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกแก่ปัญหาเร่งด่วนของจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช ซึ่งจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2546 (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 2)
- ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 นายกรัฐมนตรีเห็นว่าควรมีการแบ่งบทบาทความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานต่างๆ ให้ชัดเจน โดย สศช. รับผิดชอบในระดับนโยบายในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อกำหนดแนวทางฟื้นฟู รวมทั้งติดตามการดำเนินการแก้ไขและพัฒนาพื้นที่ทะเลสาบสงขลาในระยะยาว ส่วนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรรับผิดชอบในฐานะหน่วยปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้าและการดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนแม่บทในการแก้ปัญหาในระยะยาวดังกล่าวต่อไป (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 3)

3. ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ตามการสั่งการของนายกรัฐมนตรีและมติคณะรัฐมนตรี การพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาจะมีแนวทางการดำเนินการ 2 ระยะ คือ ระยะเร่งด่วน มอบหมายให้จังหวัดสงขลา พัทลุงและนครศรีธรรมราช เสนอโครงการแก้ไขปัญหา และระยะยาว เป็นการจัดทำแผนแม่บทและการปฏิบัติการตามแผน ดังนี้

3.1 ระยะเร่งด่วน เป็นการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อน โดยการจัดทำโครงการระยะเร่งด่วน ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

- (1) จังหวัดสงขลา พัทลุงและนครศรีธรรมราช ได้เสนอโครงการระยะเร่งด่วน เพื่อแก้ไขและฟื้นฟูลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 14 โครงการ วงเงินประมาณ 5,562 ล้านบาท มาให้ สศช. พิจารณา ดังนี้ (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 4)

- จังหวัดสงขลา จำนวน 7 โครงการ วงเงินประมาณ 4,061 ล้านบาท
 - โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติสายหลัก
 - โครงการพัฒนาและฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา
 - โครงการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมในทะเลสาบ
 - โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนรอบทะเลสาบสงขลา
 - โครงการหมู่บ้านรักษาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 - โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรผสมผสานเพื่อฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา
 - โครงการทำเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว
- จังหวัดพัทลุง จำนวน 5 โครงการ วงเงินประมาณ 1,501 ล้านบาท
 - โครงการก่อสร้างถนนบ้านไสกลิ่ง-บ้านหัวป่า
 - โครงการขุดลอกคลองจำนวน 9 สาย
 - โครงการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองพัทลุง
 - โครงการขุดลอกคลองจำนวน 14 สาย
 - โครงการสุขาภิบาลรอบทะเลน้อย
- จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 โครงการ ยังมิได้ประมาณการค่าใช้จ่าย
 - โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติสายหลักที่สำคัญ
 - โครงการพัฒนาและฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา

(2) จากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้านั้น สศช. จึงได้ส่งมอบโครงการระยะเร่งด่วนของจังหวัดสงขลา พัทลุงและนครศรีธรรมราช ที่เสนอให้ สศช. เพื่อพิจารณาทั้ง 14 โครงการข้างต้น ให้แก่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รับไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2545

3.2 ระยะยาว ในการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่ผ่านมา ได้มีการศึกษาของสถาบันและองค์กรต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่หลากหลายในระยะเวลาและจุดเน้นที่ต่างกัน ประกอบกับความซับซ้อนของปัญหาในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีหลายเรื่อง แต่ละเรื่องมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์และส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน ดังนั้น ในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จึงเห็นควรว่าจ้างคณะที่ปรึกษาดำเนินการ เพื่อให้ได้แผนที่มีลักษณะบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม ซึ่ง สศช. ได้ดำเนินการยกย่องขอบเขตการศึกษา (Terms of Reference) ร่วมกับการปรึกษาหารือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และผู้แทนภาคประชาชนในระดับพื้นที่แล้ว รวม 5 ครั้ง สรุปสาระสำคัญดังนี้

- (1) ขอบเขตการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาหลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จะเน้นการทบทวน (Review) ผลการศึกษาที่มีอยู่แล้วและทำการศึกษาเพิ่มเติม (Spot Checking) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสำคัญและความชัดเจนของปัญหาที่เกิดขึ้นเท่านั้น โดยขอบเขตของการจัดทำแผนแม่บทฯ จะครอบคลุม (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 5)

- การอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- การวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการขุดร่องน้ำสายหลัก
- การใช้ประโยชน์และปรับปรุงระบบคลองชลประทาน
- การกำหนดปริมาณการสูบน้ำจากทะเลน้อยและทะเลหลวง
- การใช้ที่ดินและการพัฒนาระบบชุมชนและคุณภาพชีวิต
- การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะและใช้ประโยชน์จากศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดีและภูมิปัญญาชาวบ้าน
- การส่งเสริมและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
- การกำหนดกลไกการบริหารจัดการที่เน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและองค์กรชุมชนท้องถิ่น
- การวางระบบฐานข้อมูล แผนการติดตามประเมินผล และสร้างดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานในระดับหลุ่มน้ำและหลุ่มน้ำย่อย
- การจัดทำแนวทางการประชาสัมพันธ์ในลักษณะการเผยแพร่ความรู้ และความเข้าใจ

- (2) ในช่วงของการจัดทำแผนแม่บทฯ จะสามารถให้แนวทางที่นำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทันที ดังนี้

- ระยะ 6 เดือน
 - แนวทางอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
 - แนวทางการพัฒนาเส้นทางไหลของทางน้ำสายหลัก เพื่อระบายน้ำสู่ทะเล แก้ไขปัญหาอุทกภัย และเดินเรือ
 - การแก้ไขและฟื้นฟูน้ำกักตังรังและการประเมินผลมาตรการควบคุมการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำบริเวณหลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- ระยะ 12 เดือน
 - แนวทางการวางระบบชลประทาน การจัดทำคู่มือในการบริหารจัดการเพื่อการใช้งานประตุน้ำต่าง ๆ บริเวณหลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้สอดคล้องกับฤดูกาล
 - แนวทางการใช้ประโยชน์และการสูบน้ำจากหลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาไปใช้อย่างสมดุล

- แผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 - กำหนดเขตและจัดทำผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้ง กำหนดมาตรการรองรับที่เหมาะสม
 - การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ทะเลสาบในการทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมทั้ง แนวทางการจัดระเบียบการทำประมงและเครื่องมือจับปลา
 - แนวทางในการปรับเปลี่ยนอาชีพจากการทำประมงไปเป็นการเพาะเลี้ยงชายฝั่งหรืออาชีพอื่นๆ และการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงชายฝั่งอย่างถูกหลักวิชาการ
 - การบริหารจัดการน้ำเสียและน้ำทิ้ง
 - แนวทางสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ
- **ระยะ 18 เดือน**
 - แนวทางอนุรักษ์ **ฟื้นฟูบูรณะ**และใช้ประโยชน์จากศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดีและภูมิปัญญาชาวบ้าน
 - มาตรการควบคุมและลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ วิถีชีวิตชุมชน วัฒนธรรม และประเพณีของชุมชนลุ่มน้ำจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและจัดเก็บค่าเข้าชม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ท้องถิ่นจะได้รับ

(3) **ประมาณการค่าใช้จ่าย 19.20 ล้านบาท แบ่งเป็น**

- วงเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างที่ปรึกษาในการจัดทำแผนแม่บท จำนวน 16 ล้านบาท
- วงเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการโครงการจัดทำแผนแม่บท และการกำกับจัดทำแผนแม่บท จำนวน 3.20 ล้านบาท (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 6)

4. **กลไกการบริหารจัดการ**

เพื่อให้การดำเนินงานบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นไปอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวม จำเป็นต้องมีกลไกการบริหารจัดการเพื่อดำเนินการทั้งในระยะเร่งด่วน การวางแผนแม่บท และการปฏิบัติการตามแผนแม่บทอย่างต่อเนื่อง ในรูปของคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

4.1 **องค์ประกอบ**

(1) รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ)	ประธานกรรมการ
(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
(3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
(4) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ

(5) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
(6) ปลัดกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
(7) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
(8) ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กรรมการ
(9) ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	กรรมการ
(10) ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ	กรรมการ
(11) ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา	กรรมการ
(12) ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง	กรรมการ
(13) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช	กรรมการ
(14) ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่	กรรมการ
(15) ผู้แทนภาคประชาชนในพื้นที่	กรรมการ
(16) ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่	กรรมการ
(17) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการและ เลขานุการ
(18) อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
(19) เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

4.2 อำนาจหน้าที่

- (1) วางแผนนโยบายและทิศทางการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- (2) กำหนดกรอบแผนงาน/โครงการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- (3) กำกับ ประสานและเร่งรัดการดำเนินงานพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- (4) พิจารณาแผนระยะสั้นและแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

4.3 ประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และการกำกับดำเนินโครงการระยะเร่งด่วนจำนวน 6 ล้านบาท (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 7)

5. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

- 5.1 มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รับไปพิจารณารายละเอียดของโครงการระยะเร่งด่วนตามข้อ 3.1 พร้อมทั้งให้วางระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ และการสร้างตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
- 5.2 ให้ความเห็นชอบกับขอบเขตการศึกษา (TOR) โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาตามข้อ 3.2 และมอบหมายให้ สศช. ไปดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 18 เดือน

5.3 ให้ความเห็นชอบ องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยให้อยู่ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2545

5.4 อนุมัติงบค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ดังนี้

- (1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการกิจกรรมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และการกำกับดำเนินโครงการระยะเร่งด่วน จำนวน 6 ล้านบาท
- (2) ค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน 16 ล้านบาท
- (3) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงานเลขานุการโครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน 3.20 ล้านบาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ในวันอังคารที่ 17 ธันวาคม 2545 ด้วย เพื่อนำผลการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีไปเผยแพร่ให้ประชาชน องค์การชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ภาคใต้ได้รับทราบ ในคราวประชุม ครม. สัญจร ที่ภาคใต้ ระหว่างวันที่ 20-21 ธันวาคม 2545 ที่จังหวัดสงขลาด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

จิกรณ ภาณุพงษ์
(นายจักรณณท์ ภาณุพงษ์)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อนุมัติ

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

๑๖ ธ. ค. ๔๕

รองปลัดฯ

เพื่อ/มร.ฟ.สงขลา

อนุสรณ์ งาม

เพื่อ/มร.สงขลา

Signature

(นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช)

รองนายกรัฐมนตรี

๙ ส.ค. ๒๕๔๕

Signature

Signature

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๒๐๔/ว(ล) ๑๖๖๕๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๕๕

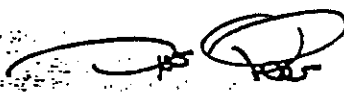
เรื่อง การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕ นายกรัฐมนตรีเสนอว่า ปัญหามลพิษทางอากาศของกรุงเทพมหานครเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ย้อนกลับไปสู่สภาพธรรมชาติในอดีต ควรมียุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนจำนวนมากที่อาศัยอยู่ในบริเวณโดยรอบและใกล้เคียงให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยที่เรื่องนี้ได้มีหลายหน่วยงานศึกษาข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาไว้แล้ว จึงขอมอบให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรับไปรวบรวมข้อมูลและจัดทำแผนแม่บท (Master Plan) ในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศอย่างเป็นระบบ แล้วจัดทำประชาพิจารณ์ในกลุ่มนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้จัดทำประชาพิจารณ์กับประชาชนในพื้นที่ด้วย ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง) มาประกอบการจัดทำ เพื่อให้การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว ลงมติเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุลยุทธ หิรัญชาติ)
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๐๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๔/ว(ล)๑๕๑๔๙

สนง.คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
รับที่ 11188
วันที่ 14 พ.ย. 2545
เวลา 10.00 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

เรื่อง การพัฒนาทะเลสาบสงขลา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

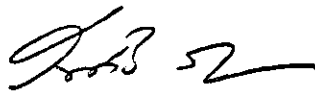
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๑๐๐/๗๔๔๗
ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอเรื่อง การพัฒนาทะเลสาบสงขลา มาเพื่อ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ อนุมัติตามที่กระทรวง
มหาดไทยเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางโฉมศรี อารยะศิริ)

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๖-๓๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

[T/๒๐]

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0100/ 7447

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

// พฤศจิกายน 2545

เรื่อง การพัฒนาทะเลสาบสงขลา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางไปประชุมผู้ว่าราชการจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทะเลสาบสงขลา เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2545 ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้สั่งการ มอบนโยบาย ไว้ดังนี้

1. ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นผู้รับผิดชอบในการศึกษาปัญหา และวางแผนพัฒนาในระยะยาว
2. ให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกแก่ปัญหาเร่งด่วนของจังหวัด นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา ซึ่งจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2546 ตามที่แต่ละจังหวัดเสนอ

กระทรวงมหาดไทย โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายประมวล รุจนเสรี) ได้ประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง 3 และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตาม เฝ้าระวังผลการสั่งราชการของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2545 ณ ศาลากลางจังหวัดสงขลา มีผลดังนี้

1. การดำเนินงานของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ทำการศึกษาและวางแผนการพัฒนาทะเลสาบสงขลา เป็นเวลา $1\frac{1}{2}$ - 2 ปี โดยจะรายงานผลการพัฒนาทุก 6 เดือน
2. จังหวัดสงขลาเสนอโครงการเร่งด่วน เพื่อแก้ปัญหา 7 โครงการ เป็นเงินใน 3 ปี ๆ ละประมาณ 1,115 - 1,510 ล้านบาท ซึ่งได้พิจารณาแล้วเป็นโครงการระยะยาวที่จะต้องรอผลการศึกษาจาก สศช. ก่อน กระทรวงมหาดไทยได้แนะนำให้จังหวัดสงขลาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานใหม่ โดยให้เสนอเป็นโครงการเร่งด่วนและมีความจำเป็นอย่างแท้จริงที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี 2546 ตามนโยบายของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

3. จังหวัดนครศรีธรรมราชรายงาน ว่า โครงการส่วนใหญ่จะอยู่ในแผนงานของการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังตามพระราชดำริ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทะเลสาบสงขลา ยังไม่มีโครงการที่ชัดเจน

/4. จังหวัดพัทลุง ...

4. จังหวัดพัทลุง ได้เสนอโครงการชุดคลอง 9 รายการ ยาว 74.03 กม. งบประมาณ 75 ล้านบาท และโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย 719 ล้านบาท โดยทั้ง 2 โครงการนี้จะต้องส่งให้ สศช. พิจารณาก่อน จึงไม่ใช่วโครงการเร่งด่วน

อนึ่ง จังหวัดพัทลุงได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้ดูแลโครงการก่อสร้างถนนสายบ้านไผ่ - บ้านหัวป่า อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง - อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ระยะทางประมาณ 17.54 กิโลเมตร เป็นถนนที่จะทำให้เส้นทางคมนาคมรอบทะเลสาบสงขลา มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

ผลการดำเนินงาน โดยที่ถนนสายนี้ต้องผ่านพรมน้ำจืดระหว่างทะเลน้อยกับทะเลหลวง มีปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบทในอดีต ปัจจุบันคือกรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม จึงได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ศึกษาสภาพแวดล้อม และจ้างบริษัทเอกชนออกแบบตั้งแต่ปี 2542 ทางมหาวิทยาลัยฯ เสนอให้ออกแบบถนนเป็นถนนยกระดับ บริษัทเอกชนได้ออกแบบและประมาณการค่าก่อสร้าง ในวงเงิน 670,358,104 บาท (ราคาปี 2542) ปัจจุบันจะมีค่าก่อสร้างประมาณ 737,393,915 บาท ซึ่งเป็นภาระหนักของรัฐบาล

โดยที่ถนนสายนี้มีความสำคัญต่อการเดินทางของประชาชน ประชาชนมีความต้องการอย่างยิ่ง ได้ช่วยกันระดมทุน ระดมทรัพยากร ก่อสร้างเป็นถนนลูกรังเชื่อมตลอดทั้งสายจนยานพาหนะสามารถวิ่งผ่านไปมาได้สะดวกพอสมควร ได้สร้างสะพานลาล่องไว้เป็นการชั่วคราว หากทางราชการจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมากก่อสร้างตามผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และตามบริษัทที่ปรึกษาเอกชนเสนอ ย่อมเกินกำลังงบประมาณ และไม่คุ้มค่า

สมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณามอบหมายให้กระทรวงคมนาคม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทบทวนผลการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการออกแบบค่าก่อสร้าง โดยพยายามใช้ประโยชน์จากถนนที่ประชาชนได้ช่วยกันก่อสร้างให้มากที่สุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานรัฐมนตรีฯ

โทร.0-2224-9897

โทรสาร 0-2221-9091

สำเนาถูกต้อง

(นายสมphanthนา ประเสริฐสังข์)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ข.

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๔/ว(ส) ๑๕๓๕

สนง.คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
ที่ 11352
ว. 19 พ.ย. 2545
เวลา 11.06 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

เลขานุการ ทบปช. อุทิศ
เลขที่รับ 1249
รับวันที่ 20 พ.ย. 45
เวลา 9.10 น.

เรื่อง การแก้ไขปัญหาทะเลสาบสงขลา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ นายกรัฐมนตรี เสนอว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๔๕ มอบให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) รับไปรวบรวมข้อมูลและจัดทำแผนแม่บท (Master Plan) ในการแก้ไขปัญหาทะเลสาบสงขลาอย่างเป็นระบบ โดยให้นำข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง) มาประกอบการจัดทำเพื่อให้แก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ในเบื้องต้นได้ทราบว่า สศช. ได้จัดตั้งสำนักงานเลขานุการขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบการดำเนินการตามมติ คณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นการเฉพาะ โดยเห็นควรให้ตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ขึ้นมาคณะหนึ่ง มีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ) เป็นประธาน เพื่อกำกับดูแลการดำเนินการ ในขณะเดียวกันกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แจ้งต่อ สศช. ขอรับเป็นเจ้าของเรื่องในการดำเนินการแก้ไขปัญหาทะเลสาบสงขลาต่อไป แล้วนั้น โดยที่ปัญหานี้เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยและตรัสถามถึง หลายครั้ง สศช. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือ ประสาน และเร่งรัดการดำเนินการในการ แก้ไขปัญหาดังกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ซึ่งหากสามารถแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมและพัฒนาพื้นที่ โดยรอบทะเลสาบเพื่อให้ประชาชนได้ครอบครอง และใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้อย่าง กระจายตัวก็จะเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยในการดำเนินการหน่วยงานต่าง ๆ ควรแบ่งบทบาทความรับผิดชอบ ระหว่างกันให้ชัดเจน โดย สศช. ควรรับผิดชอบในระดับนโยบายในการจัดทำแผนแม่บทกำหนดแนวทาง รวมทั้งติดตามการดำเนินการแก้ไขและพัฒนาพื้นที่ทะเลสาบสงขลาในระยะยาว ส่วนกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องควรรับผิดชอบ ในฐานะหน่วยปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้าและการดำเนินการด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไป

/ตามแผน ...

ตามแผนแม่บทในการแก้ปัญหาในระยะยาวดังกล่าวต่อไป สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น ให้ยึดหลักว่าเป็นการแก้ไข้ปัญหาเพื่อให้ทะเลสาบสงขลากลับสู่สมดุลธรรมชาติที่เป็นอยู่เดิมให้มากที่สุด การดำเนินการเรื่องใดที่สามารถใช้วิธีการทางธรรมชาติแก้ไข้ปัญหาธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้ ก็ให้ดำเนินการด้วยวิธีการนั้น ๆ ก่อน และไม่ควรมีการดำเนินการก่อสร้าง เปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิม โดยมีค่าใช้จ่ายหรือการลงทุนจำนวนมาก จึงขอมอบให้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ชวลิต ฯ) รับเรื่องนี้ไปประสาน เร่งรัด ติดตาม และดำเนินการต่อไปตามแนวทางข้างต้น แล้วรายงานผลให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว ลงมติเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุลยุทธ หิรัณยะวลิต)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

โครงการระยะเร่งด่วนเพื่อแก้ไขและฟื้นฟูลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช ได้เสนอโครงการระยะเร่งด่วน
เพื่อแก้ไขและฟื้นฟูลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

จำนวน 14 โครงการ ประมาณการค่าใช้จ่าย 5,561.90 ล้านบาท

จังหวัดสงขลา 7 โครงการ ประมาณการค่าใช้จ่าย 4,060.77 ล้านบาท		
1. โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติสายหลักที่สำคัญ	172.40	ล้านบาท
2. โครงการพัฒนาและฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา	3,260.82	ล้านบาท
3. โครงการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมในทะเลสาบ	380.11	ล้านบาท
4. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนรอบทะเลสาบสงขลา	15.35	ล้านบาท
5. โครงการหมู่บ้านรักษาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	4.93	ล้านบาท
6. โครงการส่งเสริมอาชีพการเกษตรผสมผสานเพื่อฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา	18.56	ล้านบาท
7. โครงการทำเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว	208.60	ล้านบาท
จังหวัดพัทลุง 5 โครงการ ประมาณการค่าใช้จ่าย 1,501.13 ล้านบาท		
8. โครงการก่อสร้างถนนสายบ้านไสกริ่ง-บ้านหัวป่า	จังหวัดกำลังประมาณการ	
9. โครงการขุดลอกคลองจำนวน 9 สาย	74.25	ล้านบาท
10. โครงการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเทศบาลเมืองพัทลุง	719.98	ล้านบาท
11. โครงการขุดลอกคลองจำนวน 14 สาย	701.20	ล้านบาท
12. โครงการสุขาภิบาลรอบทะเลน้อย	5.70	ล้านบาท
จังหวัดนครศรีธรรมราช 2 โครงการ ยังมีได้ประมาณการค่าใช้จ่าย		
13. โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติสายหลักที่สำคัญ	จังหวัดกำลังประมาณการ	
14. โครงการพัฒนาและฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา	จังหวัดกำลังประมาณการ	

ประมาณการค่าใช้จ่ายสำนักงานเลขานุการ
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)		
	สำนักงาน ส่วนกลาง	สำนักงาน ในพื้นที่	รวม
1. หมวดค่าจ้างชั่วคราว			
1.1 ค่าจ้างลูกจ้างวุฒิปริญาตรี 3 คน x 24 เดือน x 6,360 บาท (สำนักงานส่วนกลาง 2 คน และ สำนักงานในพื้นที่ 1 คน)	305,280	152,640	457,920
1.2 ค่าจ้างลูกจ้างพนักงานบันทึกข้อมูลวุฒิ ปวส. 2 คน x 24 เดือน x 5,740 บาท (สำนักงานส่วนกลาง 1 คน และสำนักงานในพื้นที่ 1 คน)	137,760	137,760	275,520
1.3 ค่าจ้างลูกจ้างพนักงานขับรถ 1 ราย x 24 เดือน x 4,700 บาท	112,800	-	112,800
รวมค่าจ้างชั่วคราว	555,840	290,400	846,240
2. หมวดค่าตอบแทน			
2.1 ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการกำกับการจัดทำแผนแม่บทฯ (ประมาณ 15 ท่าน จำนวน 9 ครั้ง)	เบิกจ่ายจาก ที่ปรึกษา	-	เบิกจ่ายจาก ที่ปรึกษา
2.2 ค่าพาหนะ (ค่าเดินทาง ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าที่พัก สำหรับกรรมการที่มาจากต่างจังหวัด)	เบิกจ่ายจาก ที่ปรึกษา	-	เบิกจ่ายจาก ที่ปรึกษา
2.3 ค่าทำการล่วงเวลา จำนวน 10 คน (สำนักงานกลาง 7 คน x 200 บาท x 50 วัน / สำนักงานในพื้นที่ 3 คน x 200 บาท x 50 วัน)	70,000	30,000	100,000
รวมหมวดค่าตอบแทน	70,000	30,000	100,000
3. หมวดใช้สอย			
3.1 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (ค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง และที่พักของ เจ้าหน้าที่เดินทางไปปฏิบัติราชการต่างจังหวัด) (สำนักงานส่วนกลาง ครั้งละ 70,000 บาท x 12 ครั้ง (5 คน) / สำนักงานในพื้นที่ ครั้งละ 12,000 บาท x 6 ครั้ง (3 คน))	840,000	72,000	912,000
3.2 ค่าใช้จ่ายในการประชุมคณะกรรมการกำกับการจัดทำ แผนแม่บทฯ	เบิกจ่ายจาก ที่ปรึกษา	-	เบิกจ่ายจาก ที่ปรึกษา
3.3 ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมและทำงานร่วมกับชุมชนในพื้นที่ (สำนักงานกลาง ครั้งละ 50,000 บาท x 4 ครั้ง / สำนักงานในพื้นที่ ครั้งละ 50,000 บาท x 4 ครั้ง)	200,000	200,000	400,000

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)		
	สำนักงาน ส่วนกลาง	สำนักงาน ในพื้นที่	รวม
3. หมวดใช้สอย (ต่อ)			
3.4 ค่า Computer Notebook และเครื่องพิมพ์ 1 ชุด	80,000	80,000	160,000
3.5 ค่า Scanner	-	15,000	15,000
3.6 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด (ค่าวารสารหนังสือพิมพ์และสื่อเผยแพร่ ค่าจ้างถ่ายเอกสาร ค่าจ้างเช่าเล่ม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ)	100,000	-	100,000
รวมหมวดใช้สอย	1,220,000	367,000	1,587,000
4. หมวดวัสดุ			
4.1 ค่าวัสดุสำนักงาน	200,000	100,000	300,000
4.2 ค่าวัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	100,000	50,000	150,000
4.3 ค่าวัสดุอื่นๆ (วัสดุประชาสัมพันธ์ วัสดุไฟฟ้า และอื่นๆ)	120,000	30,000	150,000
รวมหมวดวัสดุ	420,000	180,000	600,000
รวมหมวดค่าตอบแทน หมวดใช้สอย และหมวดวัสดุ	1,710,000	577,000	2,287,000
5. หมวดค่าสาธารณูปโภค			
5.1 ค่าไปรษณีย์ด่วนพิเศษ	25,760	5,000	30,760
5.2 ค่าโทรศัพท์ติดต่อประสานงานในกรุงเทพฯ ทางไกล โทรสาร และอื่นๆ	24,000	12,000	36,000
รวมหมวดค่าสาธารณูปโภค	49,760	17,000	66,760
รวมประมาณการค่าใช้จ่ายทั้งหมด	2,315,600	884,400	3,200,000

หมายเหตุ : ให้สามารถถัวจ่ายระหว่างหมวดรายจ่ายได้

**ประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการกิจ
ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
(ในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนากลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และการกำกับดำเนินโครงการระยะเร่งด่วน)

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1. หมวดค่าจ้างชั่วคราว	
1.1 ค่าจ้างลูกจ้างวุฒิปริญาตรี 6 คน x 24 เดือน x 6,360 บาท	915,840
1.2 ค่าจ้างลูกจ้างพนักงานบันทึกข้อมูลวุฒิ ปวส. 3 คน x 24 เดือน x 5,740 บาท	413,280
1.3 ค่าจ้างลูกจ้างพนักงานขับรถ 3 คน x 24 เดือน x 4,700 บาท	338,400
รวมค่าจ้างชั่วคราว	1,667,520
2. หมวดค่าตอบแทน	
2.1 ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการพัฒนากลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (ประมาณ 20 ท่าน จำนวน 10 ครั้ง)	55,000
2.2 ค่าพาหนะ (ค่าเดินทาง ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าที่พัก สำหรับกรรมการ ที่มาจากต่างจังหวัด ประมาณ 6 คน) ครั้งละ 72,000 x 10 ครั้ง	720,000
2.3 ค่าทำการล่วงเวลา จำนวน 200 บาท x 50 วัน x 21 คน	210,000
รวมหมวดค่าตอบแทน	985,000
3. หมวดใช้สอย	
3.1 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (ค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง และที่พักของเจ้าหน้าที่) (1) ไปปฏิบัติราชการร่วมกับคณะกรรมการฯ	700,000
(2) ไปประสานงานโครงการในระดับพื้นที่	300,000
3.2 ค่าใช้จ่ายในการประชุมคณะกรรมการพัฒนากลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	45,000
3.3 ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมและทำงานร่วมกับประชาชน และองค์กรชุมชน ในพื้นที่	1,200,000
3.4 ค่า Computer Notebook และเครื่องพิมพ์ 3 ชุด	240,000
3.5 ค่า Scanner	45,000
3.6 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด (ค่าวารสารหนังสือพิมพ์และสื่อเผยแพร่ ค่าจ้างถ่ายเอกสาร ค่าจ้างเช่าเล่ม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ)	97,480
รวมหมวดใช้สอย	2,627,480

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
4. หมวดวัสดุ	
4.1 ค่าวัสดุสำนักงาน	300,000
4.2 ค่าวัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	150,000
4.3 ค่าวัสดุอื่นๆ (วัสดุประชาสัมพันธ์ วัสดุไฟฟ้า และอื่นๆ)	150,000
รวมหมวดวัสดุ	600,000
รวมหมวดค่าตอบแทน หมวดใช้สอย และหมวดวัสดุ	4,212,480
5. หมวดค่าสาธารณูปโภค	
5.1 ค่าไปรษณีย์ด่วนพิเศษ	60,000
5.2 ค่าโทรศัพท์ติดต่อประสานงานในกรุงเทพฯ ทางไกล โทรสาร และอื่นๆ	60,000
รวมหมวดค่าสาธารณูปโภค	120,000
รวมประมาณการค่าใช้จ่ายทั้งหมด	6,000,000

หมายเหตุ : เป็นค่าใช้จ่ายของ 3 หน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยทั้งนี้ ให้สามารถถัวจ่ายระหว่างหมวดรายจ่ายได้

ร่าง
ขอบเขตการศึกษา (TOR)
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

1. ความสำคัญของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

- 1.1 ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ครอบคลุม 3 จังหวัด ได้แก่ พัทลุง นครศรีธรรมราช และสงขลา มีพื้นที่ประมาณ 8,495 ตร.กม. ความยาวจากเหนือจรดใต้ ประมาณ 150 กิโลเมตร และจากตะวันออกไปถึงตะวันตกประมาณ 65 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศของลุ่มน้ำเป็นเทือกเขาบรรทัดทางด้านตะวันตกและค่อย ๆ ลาดลงมาจนเข้าสู่ทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วย 8 ลุ่มน้ำย่อย มีต้นน้ำอยู่ในเขตจังหวัดพัทลุงและระบายน้ำลงสู่ทะเลสาบสงขลา พื้นที่ส่วนใหญ่ของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นดินเกือบร้อยละ 90 มีพื้นที่ผิวน้ำประมาณ 1,182 ตร.กม. หรือประมาณร้อยละ 10 ซึ่งประกอบด้วยทะเลสาบ 4 ส่วน เชื่อมต่อกัน ได้แก่ ทะเลน้อย ทะเลหลวง ทะเลสาบ และทะเลสาบสงขลา โดยทะเลสาบทั้งสี่ส่วนเชื่อมต่อกันโดยลำคลอง กล่าวคือ ทะเลน้อยกับทะเลหลวงเชื่อมโดยคลองนางเรียง ส่วนทะเลหลวงกับทะเลสาบสงขลาเชื่อมโดยคลองปากรอก นอกจากนี้ บริเวณส่วนทะเลสาบสงขลายังเป็นส่วนที่เชื่อมต่อกับอ่าวไทย
- 1.2 ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ มีระบบนิเวศแบบเปิดแบบ 3 น้ำ ที่มีการผสมผสานทั้งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม โดยน้ำจากทะเลน้อย ซึ่งอยู่ทางเหนือสุดของลุ่มน้ำ มีน้ำเป็นน้ำจืด ด้ดลงมาคือ ทะเลหลวงและทะเลสาบที่ความเค็มของน้ำมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างน้ำกร่อยกับน้ำจืดโดยขึ้นกับฤดูกาล และส่วนสุดท้ายคือทะเลสาบสงขลา เป็นส่วนที่เชื่อมต่อระหว่างทะเลสาบกับอ่าวไทย ซึ่งการเชื่อมตődังกล่าวทำให้ความเค็มของน้ำในทะเลสาบเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล
- 1.3 ด้วยระบบนิเวศดังกล่าว จึงทำให้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้ง เป็นที่อยู่อาศัยที่อุดมสมบูรณ์ของสิ่งมีชีวิตมากมายทั้งสัตว์น้ำและพืชพรรณธรรมชาติ และเป็นแหล่งประกอบอาชีพทำมาหากินที่สำคัญของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในปัจจุบันมากกว่า 1.5 ล้านคน ทั้งการเพาะปลูกข้าว ผลไม้ ยางพารา การเลี้ยงสัตว์ การทำประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (การเลี้ยงปลาในกระชัง การเลี้ยงหอย และการทำนาเกลือ) รวมทั้งเป็นแหล่งน้ำจืดเพื่อการชลประทาน แหล่งกักเก็บและระบายน้ำตามธรรมชาติ การอุปโภคและบริโภคสำหรับชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเกษตรตามลำดับ

- 1.4 นอกจากนี้ บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลายังมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางด้านการพัฒนาธรรมชาติและธรรมชาติ อาทิ บริเวณคาบสมุทรสทิงพระ เป็นแหล่งชุมชนโบราณ บริเวณอุทยานนกน้ำคูคุด และแหล่งท่องเที่ยวบริเวณริมทะเลสาบที่มีทิวทัศน์งดงาม สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมได้ปีละเป็นจำนวนมาก หากได้รับโอกาสในการพัฒนาและส่งเสริมในทิศทางที่ถูกต้องอย่างจริงจัง
- 1.5 อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมา มีการใช้ประโยชน์พื้นที่และทรัพยากรต่าง ๆ ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่เกินศักยภาพ (Overuse) ขาดความสมดุล ส่งผลกระทบและก่อให้เกิดปัญหาหลาย ๆ ประการ ได้แก่ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทั้งป่าไม้บริเวณต้นน้ำ ป่าชายเลน และพื้นที่ป่าพรุถูกทำลาย) ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง การตื้นเขินของทะเลสาบและคูคลองสายต่าง ๆ คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม ปริมาณสัตว์น้ำลดลง ปริมาณน้ำจืดไม่พอใช้ในฤดูแล้ง มีความขัดแย้งการใช้น้ำระหว่างชุมชน อันส่งผลให้วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตกต่ำมีฐานะยากจน และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- 1.6 จากความสำคัญดังกล่าว รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญและศักยภาพของทะเลสาบสงขลา จึงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการเร่งรัดพัฒนาแหล่งทรัพยากรให้เป็นไปอย่างถูกทิศทางการเกิดความยั่งยืนที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง จึงได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้มีสภาวะแวดล้อมทางทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์ และเป็นพื้นที่ที่ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข รวมทั้ง สามารถรักษาสสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ในระยะยาวอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2. สภาพปัญหาหลักของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

- 2.1 ชุมชนขยายตัวเร็วทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำจืดในฤดูแล้ง การขยายตัวของชุมชนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ทำให้ความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่มีจำกัด มีเพียงเขื่อนกักเก็บน้ำขนาดเล็กและฝายตามลำคลองเท่านั้น จึงไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้งได้พอเพียงต่อการเกษตรกรรมและอุปโภคบริโภค ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของชาวชนบทในบริเวณลุ่มน้ำ
- 2.2 การรุกรานของน้ำเค็มเข้าไปในทะเลสาบและทะเลหลวงที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถนำน้ำจืดไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังไม่ได้มีการวางระบบความสมดุลของน้ำในระดับลุ่มน้ำ (Water Balance Account) เพื่อนำน้ำบาดาลมาใช้เสริมน้ำผิวดินตามศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจมีความแตกต่างตามลักษณะการประกอบอาชีพของชุมชนในลุ่มน้ำนั้นๆ เช่น ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำไร่ ทำนา ก็มีความต้องการน้ำจืด แต่สำหรับผู้ประกอบอาชีพประมง และเลี้ยงกุ้ง ก็มีความต้องการน้ำกร่อยและน้ำเค็ม เป็นต้น

- 2.3 ปริมาณน้ำเสียและน้ำทิ้งเกินขีดความสามารถในการบำบัด ปริมาณน้ำเสียและน้ำทิ้งจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่ได้ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา โดยไม่มีระบบบำบัดควบคุมที่ดีพอและมีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อวงจรชีวิตของสัตว์น้ำ ประกอบกับการใช้อุปกรณ์การประมงที่ผิดกฎหมายและไม่เหมาะสมในการจับสัตว์น้ำ ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของปริมาณสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลาลดลง โดยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ลดลงถึงร้อยละ 22 โดยน้ำหนักของสัตว์น้ำที่เคยจับได้
- 2.4 การตื้นเขินของทะเลสาบสงขลาเพิ่มขึ้นโดยลำดับ การตกตะกอนของน้ำทิ้งเสียจากชุมชนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ น้ำทิ้งเสียและการฉีดยาจากนาทุ่ง การทับถมของซากเน่าเปื่อยของวัชพืชที่เกิดจากความเค็มของน้ำในทะเลสาบเพิ่มขึ้น ตลอดจนการชะล้างพังทลายของหน้าดินที่ไหลลงสู่ทะเลสาบ ได้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเก็บกักของทะเลสาบสงขลา ระบบไหลเวียนของน้ำจืดและน้ำเค็มตามธรรมชาติ และส่งผลให้ร่อนน้ำเกิดการตื้นเขิน อันเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรทางเรือมีความยากลำบากมากขึ้นอีกด้วย
- 2.5 มีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีประชาชนที่อาศัยอยู่จำนวนมากและมีการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความต้องการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม อาทิ ความต้องการใช้น้ำกร่อยสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการประมง และความต้องการใช้น้ำจืดสำหรับกลุ่มผู้ทำการเกษตร เป็นต้น
- 2.6 แนวทางการพัฒนาลุ่มน้ำยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติ แม้ว่าที่ผ่านมาบทบาทของภาครัฐได้มีการศึกษาและวางแผนพัฒนาทั้งทางด้านกายภาพ ชุมชน สังคม และเศรษฐกิจ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาไว้หลายด้านก็ตาม ดังตัวอย่างเช่น การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา การก่อสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำคลองสะเดา การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาภายใต้แผนแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา การพัฒนาระบบและวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอย่างเป็นระบบ (EmSong) ภายใต้ความช่วยเหลือของรัฐบาลเดนมาร์ก แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่า ยังไม่มีการนำแผนนโยบายและแผนงานไปดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนแนวทางดำเนินการต่างๆ ยังไม่เป็นที่เข้าใจ ขาดการยอมรับร่วมกัน และยังมีข้อขัดแย้งระหว่างภาครัฐกับภาครัฐ ภาครัฐกับกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ในทะเลสาบต่างๆ และระหว่างกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ด้วยตนเอง ทำให้ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาสำคัญของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ สภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ให้คืนความอุดมสมบูรณ์ดังเช่นในอดีตให้มากที่สุด จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ ดังนี้

- 3.1 จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในลักษณะบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านการจัดระบบชุมชนและนิเวศ การสร้างกระบวนการยอมรับและการมีส่วนร่วม การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณลุ่มน้ำอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลและโครงข่ายบริการพื้นฐานที่เชื่อมโยง ให้มีความสอดคล้อง และสมดุลกับเงื่อนไขทางธรรมชาติ เพื่อการวางระบบและสร้างกลไกในการบริหารจัดการของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- 3.2 เพื่อกำหนดแนวทางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติและจัดทำแผนประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับความต้องการและการยอมรับของประชาชนในพื้นที่ในการลดปัญหาความขัดแย้งของประชาชน ชุมชน และองค์กรชุมชน ให้เอื้อประโยชน์แก่สังคมโดยรวมในระดับมหภาคของทั้งประเทศ

4. เป้าหมายโครงการ

- 4.1 จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำที่สอดคล้องกับศักยภาพ ชัดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และให้เอื้อต่อการดำรงชีวิตของชุมชนบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยคำนึงถึงความต้องการมีส่วนร่วม และกระบวนการร่วมคิดร่วมทำของประชาชนในพื้นที่ในทุกขั้นตอนของการจัดทำแผนแม่บทฯ ตั้งแต่การเริ่มกำหนดขอบเขตการศึกษาจนการศึกษาเสร็จสิ้น เพื่อให้เกิดการยอมรับของชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณลุ่มน้ำ โดยในแผนแม่บทฯ จะต้องมีการศึกษาและเสนอประเด็นการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในด้านต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่
 - (1) แนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูบูรณะสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ให้คืนความอุดมสมบูรณ์ดังเช่นในอดีตให้มากที่สุด ทั้งด้านความสมดุลของระบบนิเวศที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการอนุรักษ์ ฟื้นฟูบูรณะศิลปวัฒนธรรมบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ที่มีคุณค่าในเชิงประวัติศาสตร์และโบราณคดี เพื่อดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น
 - (2) แนวทางการบริหารจัดการในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และเป็นธรรม ในลักษณะเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ต่างๆ รวมทั้ง การลดและควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างไม่สมดุล
 - (3) การพัฒนาการจัดระบบชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น รวมถึงการส่งเสริมด้านอาชีพและรายได้ของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อาทิ การทำเกษตรกรรม การทำประมง และการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของชุมชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

- (4) สร้างความเข้าใจและการยอมรับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่อง เช่น การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ การผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ การหาข้อยุติของชุมชนในเรื่องการเปิดปากกระวะ และโครงการพัฒนาอื่นๆ ของภาครัฐ ในระดับลุ่มน้ำ และลุ่มน้ำย่อย
- 4.2 เสนอแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทฯ ทั้งในระยะเร่งด่วน ระยะปานกลาง และระยะยาว ในลักษณะแผนงาน/โครงการที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะ และ การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยจัดทำหลักเกณฑ์ในการจัดทำโครงการ การจัดลำดับ ความสำคัญของแผนงาน/โครงการ รวมทั้ง จัดทำการศึกษาเพิ่มเติมหรือศึกษาความเหมาะสม เบื้องต้นของโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่สามารถดำเนินการได้ทันที
- 4.3 พัฒนาระบบและสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ รวมถึงข้อมูลดาวเทียมของพื้นที่ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการ (MIS) ด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชากร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ให้มีความ เชื่อมโยงและทันสมัย รวมทั้ง ให้มีการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดทำโครงการ โดยให้สอดคล้องกับหลักการของพื้นที่ การกิจ และ การมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ในระดับลุ่มน้ำ และลุ่มน้ำย่อย เพื่อใช้ในการวางแผนและติดตาม ประเมินผล
- 4.4 วางระบบและสร้างกลไกในการบริหารจัดการและพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและ การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ขอบเขตการศึกษา

- 5.1 ทบทวนรายงานหรือผลการศึกษา แผนพัฒนา แนวทาง มาตรการ รวมทั้ง แผนงาน โครงการ ที่สำคัญ และการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้มีการดำเนินการไว้แล้ว ตลอดจน ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม ภาพถ่ายทางอากาศ ข้อมูล GIS แผนที่ลุ่มน้ำและน้ำบาดาล ในพื้นที่ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ควบคู่ไปกับการทบทวนกฎระเบียบและ กลไกการบริหารจัดการลุ่มน้ำที่มีอยู่ จุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้ง การติดตาม ประเมินผลความก้าวหน้า การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อประมวลข้อมูลภาพรวมในระดับลุ่มน้ำและลุ่มน้ำย่อย
- 5.2 ประมวลข้อมูลจากผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน และผู้รู้เกี่ยวกับทะเลสาบสงขลา รวมทั้ง ข้อมูล ประวัติศาสตร์ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อต่อภาพในอดีตและปัจจุบัน
- 5.3 ศึกษา สืบรวจสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิหรืออื่นๆ ตามความจำเป็นและความเหมาะสม เพื่อทำการประเมินศักยภาพในการพัฒนา การอนุรักษ์ การฟื้นฟูบูรณะ และการเสนอทางเลือกต่างๆ ในการพัฒนา เช่น การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ป่าไม้และป่าชายเลน ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

การใช้ประโยชน์ที่ดิน การเกษตรกรรม การประมง การประกอบกิจการอุตสาหกรรม การจัดการน้ำเสีย ชยะ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน ฯลฯ

5.4 กำหนดประเด็นสำคัญที่เป็นองค์ประกอบของแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อทำการศึกษาในเชิงกว้างและลึกอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ให้สอดคล้องกันในหลายมิติของการพัฒนา

5.5 จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญๆ โดยการสำรวจรวบรวมข้อมูล ทบทวน/ศึกษาเพิ่มเติมเพื่อต่อยอดจากของเดิมที่มีอยู่ หรือศึกษาใหม่ อาทิ

- (1) **ด้านการอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำและในทะเลสาบสงขลา** เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้ทะเลสาบสงขลาคืนความอุดมสมบูรณ์ดังเช่นในอดีตให้มากที่สุด และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน การศึกษาควรครอบคลุมถึง
 - การประเมินสถานภาพและสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำและผลกระทบต่อ การตกตะกอน การหมุนเวียนของน้ำ และการเปลี่ยนแปลงสิ่งมีชีวิตในทะเลสาบสงขลา รวมทั้งการดำเนินการ ผลการอนุรักษ์ และการฟื้นฟูบูรณะป่าต้นน้ำลำธาร ป่าชายเลน และป่าพรุ พื้นที่ชุ่มน้ำ อุทยานนกน้ำ (Bird Sanctuary) รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพของระบบ 3 น้ำ (น้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม)
 - แนวทางการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และข้อมูลด้านอื่นๆ ที่รวบรวมได้จากแหล่งต่างๆ เช่น สถาบันการศึกษา สถานีการจัดการต้นน้ำ ฯลฯ
 - แนวทางการอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อมบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและพื้นที่โดยรอบทะเลสาบสงขลาอย่างสมดุลและยั่งยืน
- (2) **ด้านการวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ** อันจะนำไปสู่ข้อสรุปความจำเป็นในการพัฒนาแหล่งน้ำผิวดิน น้ำบาดาล เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำสำรองสำหรับใช้ในฤดูแล้ง ควบคู่กับการวางระบบความสมดุลของน้ำในระดับลุ่มน้ำ เพื่อการจัดสรรการใช้ น้ำ การผันน้ำและบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ให้ถูกต้อง เหมาะสมอย่างเป็นระบบ และเป็นธรรมกับทุกฝ่ายอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การศึกษาควรครอบคลุมถึง
 - ความต้องการและลักษณะการใช้น้ำเพื่อกิจกรรมต่างๆ อาทิ เพื่อการอุปโภคบริโภค การเกษตร การประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การประกอบกิจการอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการเดินเรือ เป็นต้น โดยแยกเป็นรายพื้นที่ย่อย
 - ปริมาณและคุณภาพ รวมทั้ง สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของน้ำผิวดินและน้ำบาดาลบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

- การประเมินขีดความสามารถในการรองรับความสกปรก (Carrying Capacity) ของทะเลสาบสงขลา รวมถึง การศึกษาเพื่อกำหนดค่ามาตรฐานน้ำทิ้งที่จะปล่อยลงสู่ทะเลสาบสงขลา
 - สัดส่วนของปริมาณความสกปรกที่ระบายลงสู่ทะเลสาบจากกิจกรรมต่างๆ เช่น จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จากโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น
 - การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการพัฒนาในด้านอื่นๆ
 - การจัดการอุปสงค์และอุปทานของการใช้น้ำ เพื่อการอุปโภค บริโภค และกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านอื่นๆ เช่น การเกษตร การประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การประกอบการอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ฯลฯ
 - การศึกษาเปรียบเทียบทางเลือกต่างๆ ในการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำและลุ่มน้ำย่อย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำและการบรรเทาอุทกภัยโดยเปรียบเทียบ ทั้งด้านวิศวกรรม เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
 - การบริหารจัดการน้ำเสียและน้ำทิ้งบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา รวมทั้ง การกำหนดมาตรการในการบำบัดและควบคุมคุณภาพน้ำที่จะปล่อยลงสู่ทะเลสาบจากชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม จากการเกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และจากแหล่งอื่นๆ
 - การศึกษาข้อเท็จจริงและสร้างแนวทางการยอมรับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะเรื่อง อาทิ การเปิดปากกระวะ การผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ
- (3) **ทบทวนการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการใช้ประโยชน์จากการขุดร่องน้ำสายหลัก** ควบคู่ไปกับการจัดทำเครื่องหมายในการเดินเรือ ภายในทะเลสาบสงขลาตอนล่าง และการพัฒนาเส้นทางไหลของทางน้ำสายหลัก เพื่อใช้เป็นเส้นทางระบายน้ำออกสู่ทะเล เพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำได้อย่างรวดเร็ว การศึกษาควรครอบคลุมถึง
- เส้นทางเดินเรือในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และปริมาณการเดินเรือในลุ่มน้ำ
 - สภาพปัญหาและสาเหตุของการตื้นเขินของทะเลสาบสงขลา
 - ปริมาณและอัตราการตกตะกอนในแต่ละส่วนของทะเลสาบสงขลา
 - ประเมินผลการตกตะกอน การกัดเซาะชายฝั่ง และการหมุนเวียนของน้ำในทะเลสาบสงขลา
 - ศึกษาผลกระทบจากท่าเรือน้ำลึกต่อการไหลเวียนของน้ำในทะเลสาบสงขลา
 - ศึกษาและประเมินสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อาทิ หาดใหญ่ สงขลา และพัทลุง
 - แนวทางการพัฒนาเส้นทางไหลของทางน้ำสายหลัก เพื่อการระบายน้ำออกสู่ทะเล การแก้ไขปัญหาอุทกภัย และการเดินเรือ

- (4) ด้านการวางระบบในการใช้ประโยชน์และปรับปรุงระบบคลองชลประทาน
เหมืองฝายในระดับพื้นที่ของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ให้มีความเชื่อมโยงกับพื้นที่
โครงการอื่นๆ (อาทิ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง) เพื่อให้สามารถใช้งานได้ผลตาม
วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับช่วงฤดูกาล เพื่อการกระจายน้ำ การจัดสรรน้ำ
และการระบายน้ำท่วมขัง โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
ระบบนิเวศวิทยาและสภาพแวดล้อม การศึกษาควรครอบคลุมถึง
- ระบบชลประทานทั้งหมดในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและพื้นที่เชื่อมโยง อาทิ
คลองชลประทาน เหมืองฝาย
 - ประเมินพื้นที่และจำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากระบบชลประทานที่มีอยู่
 - ประเมินความเพียงพอและแนวโน้มความต้องการระบบชลประทานรูปแบบต่างๆ
 - แนวทางการวางระบบชลประทานและการบริหารและใช้งานประตุน้ำบริเวณ
ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
ระบบนิเวศ และสภาพแวดล้อม
 - การจัดทำคู่มือในการบริหารและใช้งานประตุน้ำต่างๆ ให้สอดคล้องกับฤดูกาล
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบริเวณประตุน้ำแพรกเมือง ปากกระวะ และบ้านระวะ
- (5) ศึกษาภาพรวมและกำหนดปริมาณการสูบน้ำจากทะเลน้อยและทะเลหลวง เพื่อนำ
ไปใช้ในกิจกรรมทางการเกษตร เช่น การทำนาปีและนาปรัง โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบ
ต่อการเพิ่มปริมาณความเค็มของน้ำในทะเลหลวง ทะเลสาบ และทะเลสาบสงขลา ผ่าน
ระบบคลองธรรมชาติและบริเวณจุดเชื่อมต่อกับอ่าวไทย การศึกษาควรครอบคลุมถึง
- ปริมาณและคุณภาพน้ำในทะเลสาบสงขลาทั้ง 4 ส่วน คือ ทะเลน้อย ทะเลหลวง
ทะเลสาบ และทะเลสาบสงขลา รวมถึงลุ่มน้ำย่อย 8 ลุ่มน้ำ
 - ปริมาณการสูบน้ำจากทะเลน้อยและทะเลหลวง เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมการพัฒน
การเกษตร อุตสาหกรรม การค้า และบริการ
 - ความสมดุลของน้ำในระดับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (Water Balance Account)
 - เส้นทางและปริมาณการรุกรานของน้ำเค็มในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 - แนวทางการสูบน้ำจากลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามาใช้ประโยชน์อย่างสมดุล
- (6) ด้านการใช้ที่ดิน และการพัฒนาระบบชุมชนและคุณภาพชีวิต เพื่อนำไปสู่การ
ปรับปรุงรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สอดคล้องกับความต้องการของราษฎร ศักยภาพ
ในการรองรับของพื้นที่ และสมดุลกับระบบนิเวศบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา รวมทั้ง
สร้างความมั่นคงทางสังคมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน การศึกษาควร
ครอบคลุมถึง

- รูปแบบการใช้ที่ดินบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ทั้งด้านการตั้งถิ่นฐานของประชากร พื้นที่เพาะปลูก การกระจายตัวของพื้นที่นาทุ่ง พื้นที่อุตสาหกรรม ฯลฯ
 - ศักยภาพในการรองรับกิจกรรมด้านต่างๆ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ (Carrying Capacity) โดยแยกเป็นรายพื้นที่ย่อย
 - วิธีการและการกำหนดรูปแบบมาตรการการจัดการดินในพื้นที่ลาดชัน ที่ดอน และที่ลุ่มบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 - การขยายตัวของชุมชน และความเป็นเมือง และการควบคุมผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - การเสริมสร้างความมั่นคงด้านการประกอบอาชีพ รายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในด้านต่างๆ อาทิ การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น
 - ศึกษาการวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 - การกำหนดเขตและจัดทำผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) รวมทั้งกำหนดมาตรการรองรับที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความต้องการของราษฎรในพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ผลดี/ผลเสียต่อพื้นที่ลุ่มน้ำและลุ่มน้ำย่อย กระบวนการมีส่วนร่วมแบบรับและสนองกลับในการสร้างความเข้าใจและสร้างการยอมรับ ลดข้อขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดินและน้ำระหว่างราษฎรในพื้นที่ ระหว่างราษฎรกับภาครัฐ และภายในภาครัฐ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในภาพรวม
- (7) **ด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ** เพื่อนำไปสู่การจัดระเบียบการทำประมงและเครื่องมือจับปลาในทะเลสาบสงขลา และการทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ถูกหลักวิชาการ รวมทั้งฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำให้คืนความอุดมสมบูรณ์ การศึกษาควรครอบคลุมถึง
- จำนวนผู้ประกอบการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของชุมชนบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และรายได้จากการประกอบอาชีพ
 - ประเภท จำนวน และการกระจายตัวของเครื่องมือประมงที่มีอยู่ในบริเวณทะเลสาบสงขลา
 - การกระจายตัวของพื้นที่นาทุ่ง การแก้ไขและฟื้นฟูนาทุ่งทิ้งร้าง และประเมินผลมาตรการควบคุมการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 - ชนิด ปริมาณและพลวัตของประชากรสัตว์น้ำทั้งที่อยู่อาศัยในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และสัตว์น้ำที่อพยพระหว่างอ่าวไทยและลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยเฉพาะชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญ (Key Species) เช่น โลมาหัวบาตร
 - ชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญ (Key Species) โดยเฉพาะปลาและกุ้งที่สามารถขยายพันธุ์หรือเพาะเลี้ยงได้ เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

- แหล่งนิเวศ แหล่งอาหาร วงจรชีวิต การแพร่กระจายของสัตว์น้ำวัยอ่อน การขยายพันธุ์ และการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำที่สำคัญ (Key Species) โดยเฉพาะปลาและกุ้งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพ เศรษฐกิจ และสังคมของประชากรในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 - คุณภาพน้ำ รวมถึงความสมบูรณ์ของแหล่งน้ำที่มีผลต่อชนิด ปริมาณ การเปลี่ยนแปลง ประชากรและการอพยพของสัตว์น้ำ
 - การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ทะเลสาบในการทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (Zoning) รวมทั้ง แนวทางในการจัดระเบียบการทำประมงและเครื่องมือจับปลา ในทะเลสาบสงขลา และแนวทางในการปรับเปลี่ยนเครื่องมือประมงที่ผิดกฎหมาย ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
 - ความเป็นไปได้และแนวทางในการปรับเปลี่ยนอาชีพจากการทำประมงไปเป็น การเพาะเลี้ยงชายฝั่งหรืออาชีพอื่นๆ
 - มาตรการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงชายฝั่งอย่างถูกหลักวิชาการ
- (8) **ด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูบูรณะและใช้ประโยชน์จากศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น การศึกษา ควรครอบคลุมถึง**
- ประเมินสภาพ สาเหตุ และความเปลี่ยนแปลงของศิลปวัฒนธรรม ชนบธรรมเนียม ประเพณีบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา แหล่งชุมชนโบราณบริเวณคาบสมุทรสทิงพระ และพื้นที่โดยรอบทะเลสาบสงขลา
 - แนวทางการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และ โบราณคดี ที่รวบรวมได้จากแหล่งต่างๆ เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันทักษิณคดี ฯลฯ
 - แนวทางการอนุรักษ์ ฟื้นฟูบูรณะ และการใช้ประโยชน์จากศิลปวัฒนธรรม ชนบธรรมเนียม ประเพณี และภูมิปัญญาชาวบ้านบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา แหล่งชุมชนโบราณบริเวณคาบสมุทรสทิงพระ และพื้นที่โดยรอบทะเลสาบสงขลา อย่างสมดุลและยั่งยืน
- (9) **ด้านการส่งเสริมและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การพัฒนา การท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ที่ยั่งยืน ตามศักยภาพของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา การศึกษาควรครอบคลุมถึง**
- รูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อาทิ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแหล่งสมุนไพร
 - แนวโน้มการขยายตัวและรายได้จากการท่องเที่ยวบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา รวมถึงพื้นที่เชื่อมโยง

- ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งต่างๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อาทิ แหล่งโบราณคดี แหล่งธรรมชาติ
 - มาตรการควบคุมและลดผลกระทบต่อบริเวณ วิถีชีวิตชุมชน วัฒนธรรม และประเพณีของชุมชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น
 - การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการจัดเก็บค่าเข้าเที่ยวเพื่อนำรายได้กลับมาพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ผู้คนในท้องถิ่นจะได้รับเป็นหลัก
- 5.6 เสนอแผนปฏิบัติการภายใต้แผนการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในระยะเร่งด่วน ระยะปานกลาง และระยะยาว ในลักษณะแผนงาน/โครงการที่จำเป็นต้องดำเนินการ โดยเรียงตามลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการ รวมทั้ง ศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้นของโครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่สามารถดำเนินการได้ทันที
- 5.7 เสนอกลไกการบริหารจัดการและพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่เน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชน และองค์กรชุมชนท้องถิ่น เพื่อประสานในการนำข้อเสนอแนะจากแผนแม่บท/แผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติในด้านต่างๆ เพื่อการพัฒนาลุ่มน้ำให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลยั่งยืน
- 5.8 วางระบบฐานข้อมูล แผนการติดตามประเมินผล และสร้างดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicator : KPI) อย่างน้อย 2 ระดับ ได้แก่ ระดับลุ่มน้ำ และระดับลุ่มน้ำย่อย รวมทั้ง ให้มีการจัดทำกระบวนการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการของพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วม (Area Function and Participation : AFP)
- 5.9 จัดทำแนวทางการประชาสัมพันธ์ ใน 2 ลักษณะ ได้แก่
- (1) เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และบูรณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและบริเวณโดยรอบ
 - (2) สร้างความตระหนักให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6. เงื่อนไขในการดำเนินโครงการ

- 6.1 ในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เห็นควรให้มีการจัดจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการทั้งจากส่วนกลาง และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อดำเนินการศึกษาโครงการจัดทำแผนการบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยที่ปรึกษาจะต้องใช้กระบวนการดำเนินโครงการ ดังนี้

- (1) การศึกษาผสมผสานกับการปฏิบัติการ (Study-cum-action) เพื่อรับฟังและนำแนวความคิดจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งจากหน่วยราชการและประชาชนในพื้นที่มาศึกษา โดยพิจารณาปัญหา ศักยภาพพื้นที่ การพัฒนาในภาพรวม ผลกระทบ และมีขั้นตอนของการสนองตอบข้อคิดเห็น (Feedback) ที่เหมาะสมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดการยอมรับของประชาชน ในทุกขั้นตอนของการดำเนินโครงการฯ เป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง
 - (2) การจัดทำกระบวนการระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยราชการส่วนภูมิภาค และส่วนกลางเพื่อปรับปรุงแผนบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ก่อนจะนำไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป
 - (3) จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอย่างยั่งยืน และสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอย่างต่อเนื่อง
- 6.2 ในการดำเนินโครงการบริษัทที่ปรึกษาจะต้องจัดทำและเสนอแผนแม่บท พร้อมทั้งแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในประเด็นต่างๆ ตามข้อ 5.5 (1) – (8) ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลานับจากวันลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา ดังต่อไปนี้
- (1) ระยะ 6 เดือน
 - ด้านการอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำและในทะเลสาบสงขลา
 - ทบทวนการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการใช้ประโยชน์จากการขุดร่องน้ำสายหลัก
 - (2) ระยะ 12 เดือน
 - ด้านการวางระบบในการใช้ประโยชน์และปรับปรุงระบบคลองชลประทานเหมืองฝายในระดับพื้นที่ของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ให้มีความเชื่อมโยงกับพื้นที่และโครงการอื่นๆ
 - ศึกษาภาพรวมและกำหนดปริมาณการสูบน้ำจากทะเลน้อยและทะเลหลวง เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมทางการเกษตร
 - ด้านการใช้ที่ดิน การพัฒนาระบบชุมชนและคุณภาพชีวิต
 - ด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 - (3) ระยะ 18 เดือน
 - ด้านการวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
 - ด้านการอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี
 - ด้านการส่งเสริมและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ระยะสั้น (6- 12 เดือน)

- (1) แนวทางการแก้ไขปัญหาการดินเค็มของทะเลสาบสงขลา แนวทางการพัฒนาเส้นทางน้ำสายหลัก เพื่อใช้เป็นทางระบายน้ำออกสู่ทะเลเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

7.2 ระยะปานกลาง (1-3 ปี)

- (1) สภาพทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้รับการอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะให้คืนความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน
- (2) มีแนวทางการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่สอดคล้องกับความต้องการของราษฎร และศักยภาพในการรองรับของพื้นที่ และสมดุลกับระบบนิเวศ
- (3) การควบคุมการขยายตัวของชุมชนเป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของประชาชน
- (4) การชลประทานบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีการวางระบบและปรับปรุงระบบทั้งด้านการบริหารและใช้งานประตูระบายน้ำ และการจัดสรรน้ำที่สามารถตอบสนองความต้องการของราษฎรกลุ่มต่างๆ ได้อย่างเป็นธรรม
- (5) ปัญหาน้ำเสียและน้ำทิ้งบริเวณทะเลสาบสงขลาได้รับการแก้ไข รวมทั้ง มีระบบการบำบัดและควบคุมคุณภาพน้ำก่อนที่จะปล่อยลงสู่ทะเลสาบ
- (6) การทำประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และประชาชนมีความมั่นคงด้านรายได้จากการประกอบอาชีพประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหรืออาชีพอื่นๆ อย่างต่อเนื่องในระยะยาว รวมทั้ง ทัศนียภาพบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีความสวยงาม

7.3 ระยะยาว (3-5 ปี)

- (1) ทรัพยากรสัตว์น้ำในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีความอุดมสมบูรณ์ และมีการวางแผนการใช้ประโยชน์อย่างสมดุล
- (2) ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดีและภูมิปัญญาชาวบ้านบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้รับการอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะให้คงคุณค่า และดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น
- (3) การท่องเที่ยวบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้รับการส่งเสริมและบริหารจัดการที่เหมาะสมกับศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ วิถีชีวิตชุมชน วัฒนธรรม และประเพณี รวมถึงช่วยเสริมสร้างรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

8. วงเงินงบประมาณ

ทั้งโครงการประมาณ 16 ล้านบาท (ยังไม่รวมค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์)

9. หน่วยงานดำเนินการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

10. ระยะเวลาการดำเนินงาน

การดำเนินการศึกษาของโครงการ ใช้ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี 6 เดือน นับจากวันลงนามในสัญญาจ้างที่ปรึกษา

11. คุณสมบัติของที่ปรึกษา

- 11.1 ผู้เสนอต้องเป็นบริษัทที่ปรึกษาหรือกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา หรือเป็นสถาบันการศึกษาที่ได้รับมอบอำนาจจากมหาวิทยาลัยให้เข้าร่วมในนามนิติบุคคล หรือมูลนิธิที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผ่านการพิจารณาคุณสมบัติในเบื้องต้นของคณะกรรมการฯ
- 11.2 ผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาของโครงการจะต้องมีประสบการณ์หรือผลงานในสาขาที่เกี่ยวข้อง
- 11.3 มีผลงานเป็นที่น่าเชื่อถือและได้รับการรับรองจากหน่วยงานของภาครัฐ
- 11.4 มีบุคลากรหลักที่มีประสบการณ์ในการศึกษาวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้อง และสามารถปฏิบัติงานเต็มเวลาตามโครงการได้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ

12. การจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อการคัดเลือกที่ปรึกษา

- 12.1 **ของเอกสารและหลักฐาน** เพื่อตรวจสอบการการยอมรับตามข้อตกลงระหว่างผู้ว่าจ้างและที่ปรึกษาของผู้ยื่นข้อเสนอ
- 12.2 **ของข้อเสนอทางเทคนิค** ประกอบด้วยรายละเอียดการทำงานที่ต้องครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัยตามที่ระบุไว้ โดยต้องมีหัวข้อและรายละเอียดต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย
 - (1) **แนวทางและวิธีการศึกษา (Approach and Methodology)** ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน กลยุทธ์ และวิธีการทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการระดมความเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรต่าง ๆ

- (2) **แผนปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรม** (Work Plan) ให้สอดคล้องกับขอบเขตการดำเนินงาน แนวทาง และวิธีการทำงานเพื่อให้ได้ผลตามระบุไว้
- (3) **การบริหารโครงการ** ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างการจัดองค์กร การดำเนินงานของโครงการ
- (4) **บุคลากร** ต้องเสนอบุคลากรในตำแหน่งต่าง ๆ ที่ร่วมปฏิบัติงาน พร้อมส่งรายละเอียด ประวัติ คุณวุฒิ ประสบการณ์การทำงานและผลงาน

12.3 **ของข้อเสนอทางการเงิน** จัดทำข้อเสนอค่าใช้จ่ายรวมของโครงการฯ ที่สอดคล้องกับข้อเสนอทางด้านเทคนิค โดยต้องมีรายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่ายออกเป็นหมวดหมู่ เช่น ค่าจ้างบุคลากรหลัก บุคลากรสนับสนุน ค่าใช้จ่ายในการสำรวจเก็บข้อมูลและค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย และให้แยกค่าใช้จ่ายรวมของโครงการฯ ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย การทบทวนการศึกษา และการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการฯ และส่วนที่ 2 ประกอบด้วย การจัดทำข้อเสนอแนะ และทิศทางการบริหารจัดการโครงการฯ

12.4 **วิธีการยื่นข้อเสนอ** ผู้เสนอจะต้องจัดทำเอกสารและหลักฐานของที่ปรึกษาฯ ข้อเสนอทางเทคนิค และข้อเสนอทางการเงิน แยกเป็น 3 ของ โดยถือปฏิบัติ ดังนี้

- (1) ของที่ 1 เอกสารและหลักฐาน จำนวน 10 ชุด แยกเป็นตัวจริง 1 ชุด สำเนา 9 ชุด
- (2) ของที่ 2 ข้อเสนอทางเทคนิค จำนวน 10 ชุด แยกเป็นตัวจริง 1 ชุด สำเนา 9 ชุด
- (3) ของที่ 3 ข้อเสนอทางการเงิน จำนวน 1 ชุด

เอกสารทั้ง 3 ของ ต้องปิดผนึกให้เรียบร้อยและจำหน่ายซองถึง สำนักงานแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 962 ถ.กรุงเกษม ป้อมปราบ กรุงเทพฯ 10100

13. ผลงานที่ที่ปรึกษาต้องส่งมอบและดำเนินการ

13.1 ที่ปรึกษาจะต้องระบุรายละเอียดเนื้อหาที่จะเสนอในรายงานแต่ละขั้นตอน และจัดส่งรายงานตามจำนวนและเวลา ดังต่อไปนี้

- (1) **รายงานเริ่มต้นการศึกษา** (Inception Report) จำนวน 30 ชุด เป็นภาษาไทย ภายในระยะเวลา 30 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เริ่มปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียดแสดงขั้นตอนและแผนงานทั้งหมดตลอดระยะเวลาโครงการ
- (2) **รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1** (Progress Report 1) จำนวน 50 ชุด เป็นภาษาไทย ภายในระยะเวลา 60 วัน นับจากวันที่คณะกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นชอบรายงานเริ่มต้นการศึกษาแล้ว
- (3) **รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2** (Progress Report 2) จำนวน 50 ชุด เป็นภาษาไทย ภายในระยะเวลา 90 วัน นับจากวันที่คณะกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นชอบรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 แล้ว

- (4) รายงานชั้นกลาง (Interim Report) จำนวน 50 ชุด เป็นภาษาไทย โดยให้จัดทำภายใน 90 วัน นับจากวันที่คณะกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นชอบรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 แล้ว โดยมีรายละเอียดแสดงผลงานที่ทำในช่วงเวลาที่ผ่านมาและแผนงานในระยะต่อไป
 - (5) รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 3 (Progress Report 3) จำนวน 50 ชุด เป็นภาษาไทย ภายในเดือนที่ 12 นับจากวันลงนามในสัญญา
 - (6) ร่างรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report) จำนวน 50 ชุด เป็นภาษาไทย โดยจัดทำให้แล้วเสร็จและส่งมอบภายในเดือนที่ 16 นับจากวันลงนามในสัญญา โดยมีรายละเอียดแสดงผลงานที่ดำเนินงานตลอดโครงการ
 - (7) รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฉบับสมบูรณ์ (Final Report) จำนวน 300 ชุด เป็นภาษาไทย พร้อมทั้งรายงานสรุปฉบับผู้บริหาร (ฉบับย่อ) เป็นภาษาไทย จำนวน 400 ชุด และภาษาอังกฤษ จำนวน 100 ชุด โดยจัดทำให้แล้วเสร็จและส่งมอบภายใน 60 วัน นับจากวันที่คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบกับร่างรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฉบับสมบูรณ์
- 13.2 ที่ปรึกษาจะต้องจัดประชุมหรือสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นในระดับพื้นที่ และจัดประชุมหรือสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไปใช้ปรับปรุงแนวทางการศึกษา โดยที่ปรึกษาต้องจัดให้มีการประชุมสัมมนาครั้งใหญ่อย่างน้อย 2 ครั้ง ในช่วงของการส่งรายงานชั้นกลาง และร่างรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฉบับสมบูรณ์ รวมทั้งจัดประชุมย่อยในระดับพื้นที่อย่างน้อย 6 ครั้ง โดยต้องกำหนดช่วงเวลาจัดประชุมสัมมนาให้เหมาะสม

14. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกที่ปรึกษา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอที่ปรึกษาไว้ 2 ขั้นตอน คือ การพิจารณาข้อเสนอด้านเทคนิควิชาการ และการพิจารณาข้อเสนอด้านราคา

14.1 การพิจารณาข้อเสนอด้านเทคนิค ได้กำหนดการให้คะแนนข้อเสนอของที่ปรึกษาไว้ ดังนี้

- (1) แนวทางและวิธีการในการศึกษา
- (2) แผนปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรม
- (3) ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคลากร
- (4) อื่นๆ

14.2 การพิจารณาข้อเสนอด้านราคา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะพิจารณาข้อเสนอด้านราคา โดยเริ่มจากที่ปรึกษาซึ่งได้รับคะแนนข้อเสนอด้านเทคนิค การพิจารณาข้อเสนอด้านราคา หากข้อเสนอด้านราคาของที่ปรึกษาสูงเกินไปก็จะต้อรอง และหากที่ปรึกษาไม่สามารถลดราคา ลงให้อยู่ในเกณฑ์ที่จะรับได้ ก็จะพิจารณาข้อเสนอของที่ปรึกษาที่ได้คะแนนข้อเสนอด้านเทคนิค รองลงไป และจะดำเนินการเช่นเดียวกับที่ปรึกษาแรกตามลำดับ จนสามารถตกลงราคากัน ได้ถือเป็นอันยุติ

ประมาณการระยะเวลาในการศึกษาประเด็นสำคัญ ๆ ภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ประเด็นสำคัญ	เดือนที่																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1. ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูบูรณะสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา																		
• ประเมินสภาพและสาเหตุความเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำ	♦	♦	♦															
• แนวทางสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่างๆ	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• แนวทางอนุรักษ์ฟื้นฟูบูรณะ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืน	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
2. ด้านทบทวนการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการใช้ประโยชน์จากการชดเชยน้ำสายหลัก																		
• เส้นทางเดินเรือและปริมาณการเดินเรือในลุ่มน้ำ	♦	♦	♦															
• สภาพปัญหาและสาเหตุการตื้นเขินของทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦															
• ปริมาณและอัตราการตกตะกอนในแต่ละส่วนของทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• ประเมินผลการตกตะกอน การกัดเซาะชายฝั่ง และการหมุนเวียนของน้ำในทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• ศึกษาผลกระทบจากท่าเรือน้ำลึกต่อการไหลเวียนของน้ำในทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• ศึกษาและประเมินสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อาทิ หาดใหญ่ สงขลา และพัทลุง	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• แนวทางพัฒนาเส้นทางไหลของทางน้ำสายหลัก เพื่อระบายน้ำสู่ทะเล การแก้ไขปัญหาอุทกภัย และการเดินเรือ	♦	♦	♦	♦	♦	♦												

ประเด็นสำคัญ	เดือนที่																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
3. ด้านการวางระบบในการใช้ประโยชน์และปรับปรุงระบบคลองชลประทานเหมืองฝายในระดับพื้นที่ของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ให้มีความเชื่อมโยงกับพื้นที่โครงการอื่น ๆ																		
ระบบชลประทานทั้งหมดในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและพื้นที่เชื่อมโยง อาทิ คลองชลประทาน เหมืองฝาย	♦	♦	♦															
ประเมินพื้นที่และจำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากระบบชลประทานที่มีอยู่	♦	♦	♦															
ประเมินความเพียงพอและแนวโน้มความต้องการระบบชลประทานรูปแบบต่างๆ	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
แนวทางการวางระบบชลประทานและการบริหารและใช้งานประดูระบายน้ำบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
การจัดทำคู่มือการบริหารและใช้งานประดูระบายน้ำต่างๆ ให้สอดคล้องกับฤดูกาล	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
4. ศึกษาภาพรวมและกำหนดปริมาณการสูบน้ำจากทะเลน้อยและทะเลหลวง เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมทางเกษตร																		
ปริมาณและคุณภาพน้ำในทะเลสาบสงขลาทั้ง 4 ส่วน รวมถึงลุ่มน้ำย่อย 8 ลุ่มน้ำ	♦	♦	♦															
ปริมาณการสูบน้ำจากทะเลน้อยและทะเลหลวง เพื่อนำไปใช้พัฒนาการเกษตร อุตสาหกรรม การค้า และบริการ	♦	♦	♦															
ความสมดุลของน้ำในระดับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (Water Balance Account)	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
เส้นทางและปริมาณการรูก้ำของน้ำเค็มในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
แนวทางการสูบน้ำจากลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามาใช้ประโยชน์อย่างสมดุล	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						

ประเด็นสำคัญ	เดือนที่																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
5. ด้านการใช้ที่ดิน และการพัฒนาระบบชุมชนและคุณภาพชีวิต																		
• รูปแบบการใช้ที่ดินบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในอดีต ปัจจุบัน และ แนวโน้มในอนาคต	♦	♦	♦															
• ศักยภาพในการรองรับกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของพื้นที่ลุ่มน้ำ (Carrying Capacity) โดยแยกเป็นรายพื้นที่ย่อย	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• วิธีการและการกำหนดมาตรการจัดการดินในพื้นที่ลาดชัน ที่ดอน และที่ลุ่มบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• ความเป็นเมือง การขยายตัวของชุมชน และการควบคุมผลกระทบจาก การขยายตัวของชุมชนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสาขาต่าง ๆ	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• การเสริมสร้างความมั่นคงด้านการประกอบอาชีพ รายได้ และ ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• ศึกษาการวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับการจัดการลุ่มน้ำทะเล สาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
• การกำหนดเขตและจัดทำผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) รวมทั้ง กำหนดมาตรการรองรับที่เหมาะสม	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
6. ด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ																		
• จำนวนผู้ประกอบการอาชีพประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของชุมชน บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และรายได้จากการประกอบอาชีพ	♦	♦	♦															
• ประเภท จำนวน และการกระจายตัวของเครื่องมือประมงที่มีอยู่ ในบริเวณทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦															
• การกระจายตัวของพื้นที่นากุ้ง การแก้ไขและฟื้นฟูนากุ้งทิ้งร้าง และ ประเมินผลมาตรการควบคุมการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำบริเวณลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦												

ประเด็นสำคัญ	เดือนที่																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ชนิด ปริมาณและพลวัตของประชากรสัตว์น้ำที่อาศัยในลุ่มน้ำและสัตว์น้ำที่อพยพระหว่างอ่าวไทยและลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยเฉพาะชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญ (Key Species) เช่น โลมาหัวบาตร	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
ชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญ (Key Species) โดยเฉพาะปลาและกุ้งที่สามารถขยายพันธุ์หรือเพาะเลี้ยงได้ในบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
แหล่งนิเวศ แหล่งอาหาร วงจรชีวิต การแพร่กระจายของสัตว์น้ำวัยอ่อน การขยายพันธุ์ และการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำที่สำคัญ	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
คุณภาพน้ำ รวมถึงความสมบูรณ์ของแหล่งน้ำที่มีผลต่อชนิด ปริมาณ การเปลี่ยนแปลงประชากรและการอพยพของสัตว์น้ำ	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ทะเลสาบในการทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (Zoning) รวมทั้ง แนวทางในการจัดระเบียบการทำประมงและเครื่องมือจับปลา และการปรับเปลี่ยนเครื่องมือประมง	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
ความเป็นไปได้และแนวทางในการปรับเปลี่ยนอาชีพจากการทำประมงไปเป็นการเพาะเลี้ยงชายฝั่งหรืออาชีพอื่นๆ	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
มาตรการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงชายฝั่งอย่างถูกหลักวิชาการ	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
7. ด้านการวางระบบการบริหารจัดการน้ำ																		
ความต้องการและลักษณะการใช้น้ำเพื่อกิจกรรมต่างๆ โดยแยกเป็นรายพื้นที่ย่อย	♦	♦	♦															
ปริมาณและคุณภาพ รวมทั้ง สาเหตุการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำ ผิวดินและน้ำบาดาลบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦															
การประเมินขีดความสามารถในการรองรับความสกปรก (Carrying Capacity) ของทะเลสาบสงขลา รวมถึง การศึกษาเพื่อกำหนดค่ามาตรฐานน้ำทิ้งที่จะปล่อยลงสู่ทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦															
สัดส่วนของปริมาณความสกปรกที่ระบายลงสู่ทะเลสาบจากกิจกรรมต่างๆ เช่น จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จากโรงงานอุตสาหกรรม	♦	♦	♦															

ประเด็นสำคัญ	เดือนที่																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
• การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อใช้ประโยชน์ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจและพัฒนาด้านอื่นๆ	♦	♦	♦															
• การจัดการอุปสงค์และอุปทานของการใช้น้ำ เพื่อการอุปโภค บริโภค และกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านอื่นๆ	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• การศึกษาเปรียบเทียบทางเลือกในการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำและลุ่มน้ำย่อย เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำ และการบรรเทาอุทกภัย	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
• การบริหารจัดการน้ำเสียและน้ำทิ้ง การกำหนดมาตรการในการบำบัดและควบคุมคุณภาพน้ำที่จะปล่อยลงสู่ทะเลสาบ	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦
• การศึกษาข้อเท็จจริงและสร้างการยอมรับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะเรื่อง	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦						
8. ด้านการอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะและใช้ประโยชน์จากศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และภูมิปัญญาชาวบ้าน																		
• ประเมินสภาพและสาเหตุความเปลี่ยนแปลงของศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี แหล่งชุมชนโบราณบริเวณคาบสมุทรสทิงพระ และพื้นที่โดยรอบทะเลสาบสงขลา	♦	♦	♦	♦	♦	♦												
• แนวทางสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่างๆ							♦	♦	♦	♦	♦	♦						
• แนวทางอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะ และใช้ประโยชน์จากศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และภูมิปัญญาชาวบ้าน													♦	♦	♦	♦	♦	♦

ประเด็นสำคัญ	เดือนที่																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
9. ด้านการส่งเสริมและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยว																		
• รูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อาทิ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแหล่งสมุนไพร	♦	♦	♦															
• แนวโน้มการขายตัวและรายได้จากการท่องเที่ยวบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา รวมถึงพื้นที่เชื่อมโยง	♦	♦	♦															
• ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งต่างๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา				♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦			
• มาตรการควบคุมและลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ วิถีชีวิตชุมชน วัฒนธรรม และประเพณีของชุมชนลุ่มน้ำจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว																♦	♦	♦
• การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และจัดเก็บค่าเข้าชม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ท้องถิ่นจะได้รับ																♦	♦	♦

(ร่าง) แผนการดำเนินงานของ สศช.
โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบ

กิจกรรม	เดือน																							
	2545			2546												2547								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. ยกร่างขอบเขตการศึกษา (TOR) โครงการฯ	♦																							
2. สำรวจพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษา	♦ (8-10)																							
3. ประชุมเพื่อพิจารณาร่างขอบเขตการศึกษา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	♦ (25)																							
4. รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนในคราวตรวจราชการของรองนายกฯ ชวลิต		♦ (20)																						
5. จัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องและภาคประชาชนในพื้นที่ต่อร่างขอบเขตการศึกษา			♦																					
6. ปรับปรุงร่างขอบเขตการศึกษา																								
7. เสนอ ลคช. และคณะกรรมการเพื่อการพัฒนที่ยั่งยืน พิจารณาให้ความเห็นชอบ				♦																				
8. เสนอ นรม.เพื่อพิจารณา รวมทั้งอนุมัติงบประมาณดำเนินโครงการ				♦																				
9. แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา				♦																				
10. ประชุมคณะกรรมการกำกับฯ เพื่อกำหนดกรอบการศึกษา และแผนการดำเนินงาน				♦																				

กิจกรรม	เดือน																							
	2545			2546												2547								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
11. คัดเลือกบริษัทที่ปรึกษา					—																			
12. ว่าจ้างที่ปรึกษา						—																		
13. ดำเนินโครงการฯ โดยที่ปรึกษาเสนอแผนแม่บท ในประเด็นต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่																								
13.1 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูบูรณะสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำและในทะเลสาบสงขลา																								
13.2 ทบทวนการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการใช้ประโยชน์จากการขุดร่องน้ำสายหลัก																								
13.3 ด้านการวางระบบในการใช้ประโยชน์และปรับปรุงระบบคลองชลประทานเหมืองฝายในระดับพื้นที่ของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้มีความเชื่อมโยงกับพื้นที่โครงการอื่นๆ																								
13.4 ศึกษาภาพรวมและกำหนดปริมาณการสูบน้ำจากทะเลน้อยและทะเลหลวง เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมทางการเกษตร																								
13.5 ด้านการใช้ที่ดิน พัฒนาระดับชุมชนและคุณภาพชีวิต																								
13.6 ด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ																								
13.7 ด้านการวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ																								

กิจกรรม	เดือน																							
	2545			2546												2547								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
13.8 ด้านการอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะและใช้ประโยชน์จากศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และ ภูมิปัญญาชาวบ้าน																								
13.9 ด้านการส่งเสริมและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว																								
14. ปรึกษาหารือรับฟังความคิดเห็นประชาชนในพื้นที่เพื่อนำมาปรับปรุงรายงานการศึกษาเป็นระยะๆ						♦			♦			♦			♦			♦		♦				
15. รายงานผลการดำเนินงานต่อ นรม. ทุก 3 เดือน							♦			♦			♦		♦			♦		♦		♦		
16. จัดทำกระบวนการระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานราชการ นักวิชาการ และประชาชนในพื้นที่เพื่อนำมาประกอบการปรับปรุงแผนแม่บทฯ																							—	
17. จัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับสมบูรณ์																							—	
18. เสนอแผนฯ ต่อ ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ																								♦

สรุปภาพรวมแนวทางการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

